

To cite this article: Gedik Küçük, Z.; Belma Gölge, Z. (2019). Cinsel İstismar Suçundan Hüküm Alan Ergenlerin Cinsel Saldırgan Davranışlarıyla İlişkili Faktörlerin Araştırılması. International Journal of Social and Humanities Sciences (IJSHS), 3(2), 21-36

Submitted: June 26, 2019

Accepted: September 4, 2019

CİNSEL İSTİSMAR SUÇUNDAN HÜKÜM ALAN ERGENLERİN CİNSEL SALDIRGAN DAVRANIŞLARIYLA İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİN ARAŞTIRILMASI

Zeynep Gedik Küçük¹

Zeynep Belma Gölge²

ÖZET

Ergenlik biyo-psiko-sosyal gelişimin çok hızlı olduğu çocukluk ve yetişkinlik arasında gelişimsel zorlanmaların sıklıkla yaşandığı kaotik bir süreçtir. Cinselliğin yoğun olarak hissedilmeye başlandığı, cinselliğe karşı yoğun ilgi ve merakın olduğu ve cinsel dürtülerin kontrol edilmesinde güçlüklerin yaşandığı ergenlik dönemi cinsel suç davranışı açısından riskli bir dönemdir. Bu çalışmada ergenlik döneminde görülen cinsel suç davranışının ortaya çıkmasında hangi faktörlerin etkili olduğu araştırılmak istenmektedir. Bu amaçla cinsel suç nedeniyle hüküm giymiş ergenlerle geniş görüşmeler yapılarak çocuğun suç davranışında etkili olabileceği düşünülen çevresel, kültürel, bireysel ve bilişsel faktörler değerlendirilmiştir.

Çalışma grubu cinsel suçtan hükümlü bulunan 15-17 yaş aralığında 50 erkek ergen ile herhangi bir suç kaydı olmayan 15-17 yaş aralığında 50 erkek ergenden oluşmaktadır. Katılımcılara araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu, duygu düzenlemede güçlükler ölçeği, çocukluk çağı travma ölçeği, çocukluk narsisizm ölçeği ve ergenlerin erkeklik algısı ölçeği uygulanmıştır. Araştırma ve kontrol grupları arasında cinsellikle ilgili bilgileri edinme yaşı açısından anlamlı bir farklılık olmadığı, buna karşın hükümlü gruptaki ergenlerin arkadaşlarının suç geçmişi ve arkadaşları ile birlikte suç sayılabilecek riskli davranışta bulunma oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Hükümlülerin duygu düzenlemede güçlük ve çocukluk çağı travma skorlarının kontrol grubuna kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu, ancak erkeklik algısı ve narsisizm skorları açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

¹ İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü PhD, zeynepgdk@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, golgebelma@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Ergen Cinsel Saldırğanlığı, Duygu Düzenleme Becerileri, Çocukluk Travması, Erkeklik Algısı, Narsisizm.

INVESTIGATION OF FACTORS RELATED TO SEXUAL OFFENDING BEHAVIOR OF ADOLESCENTS CHARGED WITH SEXUAL ABUSE CRIME

ABSTRACT

Adolescence is a chaotic process due to its accelerated development in terms of bio-psycho-social respects. Adolescence in which sexuality is started to be deeply experienced, intense interest and curiosity toward sexuality occurs and sexual instincts are hardly controlled is a risky period regarding sexual crime behavior. The aim of the study is investigating the factors that cause sexual offending behavior in adolescence. To this end, comprehensive interviews were conducted with adolescents who are charged with sexual crimes. Additionally, environmental, cultural, individual and cognitive factors that might affect adolescent sexual offending were assessed.

Study group consists of 50 male adolescents who are charged with sexual offending crime and 50 male adolescents who don't have any criminal history. All participants are between 15 and 17 ages. Participants were asked to complete the interview form and fulfill four scales, difficulties of emotional regulation, childhood trauma, childhood narcissism, and the adolescent masculinity ideology in relationships. It is found that there is no meaningful difference between study group and control group regarding age of learning information about sexuality, however groups are significantly different in terms of their friends' criminal history and engaging in risky behavior with their friends. In addition, study group has significantly higher scores on difficulties of emotional regulation and childhood trauma scales; on the contrary, it is not found significant differences between groups in terms of childhood narcissism and the adolescent masculinity ideology in relationships scales.

Keywords: Adolescence Sexual offending, Emotion Regulation, Childhood Trauma, Masculinity Ideology, Narcissism.

GİRİŞ

Ergen cinselliği araştırmacıların oldukça fazla ilgisini çekmektedir. Ergenlerin kaç yaşında cinsel ilişkiye girdikleri ebeveyn ve uzmanların ergen cinselliği ile ilgili en fazla ilgi duydukları konudur. Ergenlerin cinsellikte aktif olma yaşları hızlı bir şekilde düşüş göstermektedir. Araştırmalar ergenlerin ortalama 12 yaş civarında cinsel birliktelik yaşamaya başladıklarını göstermektedir (Finkel ve Finkel, 1981). Cinsel ilişkinin erken yaşta başlaması çocukların psikososyal gelişimi açısından sorunlu görülmektedir. Çalışmalar erken cinselliğin çocuk suçluluğu ile güçlü bir ilişki içinde olduğunu göstermektedir (Elliott ve Morse, 1989). Ergen cinsel istismarcılarının ilk cinsel istismarlarını genellikle 15 yaş öncesinde gerçekleştirdikleri gözlemlenmektedir (Barbaree ve Marshall, 2006). Ryan ve Lane (1997) tarafından yapılan ergen cinsel istismar tanımı literatürde büyük kabul görmüştür. Buna göre ergen cinsel istismarı; küçüğün (rüştünü ispat etmemiş) herhangi bir yaşta olan kişiye karşı mağdurun isteği, izni dışında, saldırgan, aşağılayıcı ve tehdit edici bir tavırla cinsel davranışta bulunması olarak tanımlanmıştır. Finkelhor (1979) cinsel aktivitedeki izin kavramını ise kişinin neye izin verdiğini anlaması ve cinsel eylemi onaylaması veya onaylamaması şeklinde ikili parçadan oluşan bir süreç olarak tanımlamıştır.

Amerika'da yıllık en az 675.000 çocuğun cinsel istismara maruz kaldığı ve bu vakaların %30'unun saldırganlarının ergenler olduğu tahmin edilmektedir. Bununla birlikte bu saldırgan grubun %30'unun hayatları boyunca cinsel saldırgan davranışlarını tekrarladığı görülmektedir (Finkelhor ve diğerleri, 2008).

Zararlı cinsel davranışlar sergileyen ergenler heterojen bir gruptur (Hunter ve diğerleri, 2003). Literatürde bu grup ergenlerin seçtikleri mağdur özellikleri, sergiledikleri saldırgan cinsel davranış özellikleri ve çok sayıda başka değişkene göre gruplandırıldıkları görülmüştür. Bu değişkenler arasında cinsel saldırı davranışı, çocukluk istismar öyküsü, cinsel bilgi ve tecrübe durumu, akademik ve bilişsel kapasite ile akıl sağlığı gibi faktörler de yer almaktadır (Chaffin ve diğerleri, 2003).

Çocukluk cinsel istismar yaşantısının, ergenlikte sergilenen zararlı cinsel davranışların ortaya çıkmasında en önemli faktör olduğu belirtilmiştir (Johnson ve Knight, 2000). Çocuğu zorlayarak, mecbur bırakarak bir cinsel aktivitenin parçası haline getirerek sergilenen zarar verici cinsel davranışların gelişimi ile cinsel istismar öyküsü arasındaki güçlü ilişki literatürde büyük dikkat çekmiştir (Doyle, 2014). Ayrıca literatürde cinsel istismarda bulunan çocukların cinsel,

fiziksel ve duygusal istismar ile ihmal yaşantıları çok sık olarak belirtilmiştir (Lovell, 2002).

Ergen cinsel istismarcılarının çoğunluğunun ciddi oranda sorunlu bir çevreden geldikleri (Seghorn ve diğerleri, 1987) özellikle parçalanmış ailelerden veya çocuk yuvalarından gelme oranlarının yüksek olduğu bulunmuştur (Hershkowitz, 2014). Bu çocukların büyük çoğunluğu ebeveynleri ile ilişki kurmada problem yaşamaktadırlar. Yetersiz rol modellerle, tek ebeveynle, ihmal edilerek, babanın duygusal veya fiziksel olarak olmadığı ev ortamlarında yaşama görülen en sık özelliklerdir (Naidoo ve Sewpaul, 2014).

Kişinin yaşanan olumsuzluklar karşısında kendine ve çevresine karşı daha yapıcı tepkiler verebilmesi duygu düzenleme becerileri ile ilişkilidir. (Elliot ve diğerleri, 2004). Duygu düzenleme becerileri zayıf olan çocuk, ergen ve yetişkinlerde kurallara aykırı, agresif ve anti sosyal davranışların ortaya çıktığı gözlemlenmektedir (Rodriguez ve diğerleri, 2016). Cinsel saldırgan davranışları olan ergenlerin duygu düzenleme becerilerinde yüksek oranda zayıflık olduğu tespit edilmiştir. Ancak bu durumun diğer saldırgan davranışları olan ergenlerde de aynı şekilde gözlemlendiği belirtilmiştir (Burton ve diğerleri, 2014).

Sheffield (1987) sosyokültürel yapı ile bireylerin tutumları arasında belirgin bir şekilde bağlantı olduğunu belirtmiştir. Geleneksel cinsiyet rollerine yönelik tutumlar kadınlara karşı cinsel şiddetin gerçekleştirilmesine sebep olan toplumsal güçlerden biridir.

Cinsel saldırganların çocuk ve kadınlarla ilgili inanç ve algılarının geleneksel ve tutucu olduğu ortaya çıkmıştır. Bu kişilerin kadınları kendilerine hizmet etmekle görevli birer cinsel obje olarak algıladıkları, onlar üzerinde istediklerini yapma hakkına sahip olduklarına inandıkları ve bu düşünceleri nedeniyle çocuk ve kadın mağdurlarına verdikleri zarar ile ilgili olarak durumu normalleştirme veya minimize etme eğilimini taşıdıkları görülmektedir (Hanson ve Scott, 1995).

Bu araştırma ile çocuklukta kaotik ve biyo-psiko-sosyal gelişimin çok hızlı olduğu ergenlik döneminde görülen cinsel suç davranışının ortaya çıkmasında hangi faktörlerin etkili olduğu araştırılmak istenmektedir. Bu amaçla cinsel suç nedeniyle hüküm giymiş ergenlerle geniş görüşmeler yapılarak çocuğun suç davranışında etkili olabileceği düşünülen çevresel, kültürel, bireysel ve bilişsel faktörler değerlendirilmiştir. Elde edilen bulguların ergen cinsel suçluluğunun önlenmesi ve rehabilitasyonu çalışmalarına girdi oluşturması amaçlanmaktadır.

1. Materyal ve Yöntem

1.1. Çalışma Grubu

Çalışmada cinsel istismar suçu kesinleşmiş hükümlü ergenlerden oluşan araştırma grubu ile suç işlememiş ergenlerden oluşan kontrol grubu yer almaktadır.

Araştırma grubu Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün resmi izni ile İstanbul ve Ankara illerinde cinsel istismar suçundan hükümlü bulunan (n:50) ve kontrol grubu ise araştırmacının yakın çevresinden ve Çorum ili, İskilip ilçesinde İlçe Kaymakamlığı ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü izni ile İbni Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde okuyan (n:50) olmak üzere 15-18 yaş aralığında toplam 100 erkek ergenden oluşmaktadır.

Araştırmada yer alan tüm katılımcılara araştırmanın hangi kurum tarafından yapıldığına, amacına, araştırmada yer alan soruların içeriğine, toplanan bilgilerin gizlilik ilkesi gözetilerek toplanıp analiz edileceğine, katılımcının istediği sorulara cevap vermeme ve istediği anda çalışmayı sonlandırabilme hakkı olduğuna dair bilgilendirmelerin yer aldığı onam formu sunulmuştur. Görüşmeler, görüşme yapmaya uygun fiziki ortama sahip, bir başkasının gözetimi olmaksızın kişilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri odalarda yapılmıştır.

1.2. Görüşme Formu

Görüşme formu araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Araştırma ve kontrol grubuna yönelik olarak iki farklı görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırma grubuna yönelik olarak hazırlanan görüşme formu “Demografik bilgiler”, “İlişkiler”, “Olaya dair bilgiler”, “Geçmiş suçlar” ile “Gelişimsel ihtiyaçlar ve zorlanımlar” olmak üzere 5 ana bölümden oluşmaktadır. Kontrol grubu için hazırlanan görüşme formu ise araştırma grubu görüşme formundan “olaya dair bilgiler” bölümünün tamamı, diğer bölümlerde ise araştırma grubu için söz konusu adli olayla ilgili olarak hazırlanan sorular çıkartılarak oluşturulmuştur.

1.3. Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği

Çalışmada katılımcıların duygu düzenleme becerilerini ölçmek amacıyla Duygu Düzenlemede Güçlükler Ölçeği (DDGÖ) kullanılmıştır. Gratz ve Roemer (2004) tarafından geliştirilen ölçek, Rugancı ve Gençöz tarafından (2010) Türkçe'ye uyarlanmıştır. 6 alt testten oluşan ölçek toplam 36 maddedir. Ölçek alt testleri duygusal tepkilere ilişkin farkındalık (Farkındalık), duygusal tepkilerin anlaşılması (Açıklık), duygusal tepkilerin kabul edilmesi (Kabul etme), duygu düzenlemede kullanılan stratejiler (Stratejiler), olumsuz duygularda yaşanan dürtü kontrol güçlüğü (Dürtü) ve amaç odaklı davranabilme (Hedefler) şeklinde ta-

nımlanmıştır. Rugancı ve Gençöz (2010) tarafından yapılan adaptasyon çalışmasında ölçeğin Cronbach Alfa değeri .94, alt testler arası iç tutarlılık katsayıları ise .75-.90 arasında değişmektedir. Ölçeğin tekrar test güvenilirliği ise .83 ($p < .01$, $N = 59$) olarak bulunmuştur.

1.4. Çocukluk Çağı Travma Ölçeği-Kısa Form

Çalışmada katılımcıların çocukluk çağı istismar ve ihmal yaşantılarını belirlemek için Çocukluk Çağı Travma Ölçeği (ÇÇTÖ) kullanılmıştır. Bernstein ve diğerleri (1994) tarafından geliştirilen ölçek 28 maddeden oluşmaktadır. Şar ve diğerleri (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek Fiziksel İstismar, Cinsel İstismar, Duygusal İstismar, Duygusal İhmal ve Fiziksel İhmal olmak üzere 5 alt test (25 madde) ve travmanın minimizasyonunu ölçen 3 maddeden oluşmaktadır. Minimizasyon maddeleri sadece travmanın inkarını ölçmekte ve toplam puanı etkilememektedir. Ölçeğin iç geçerlilik kat sayısı olan Cronbach Alfa değeri ($N:123$) .93, alt testler arası iç tutarlılık katsayıları ise duygusal istismar ($r=.90$ $p=0.001$), duygusal ihmal ($r=.85$ $p<0.001$), fiziksel istismar ($r=.90$ $p<0.001$), cinsel istismar ($r=.73$ $p<0.001$), fiziksel ihmal ($r=.77$ $p<0.001$), minimizasyon ($r=.71$ $p<0.001$) şeklinde, tekrar test güvenilirliği ise .90 ($p < 0.001$, $N=48$) olarak saptanmıştır.

1.5. Çocukluk Narsisizm Ölçeği

Çalışmada katılımcıların narsistik kişilik özellikleri açısından değerlendirilmesi amacıyla Thomaes ve diğerleri (2008) tarafından geliştirilen Çocukluk Narsisizm Ölçeği (ÇNÖ) kullanılmıştır. ÇNÖ 10 maddelik, tek boyutlu ve öz bildirim dayalı likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin orijinal formu orta çocukluktan ergenliğe kadar olan gelişimsel aralıkta kullanılmaktadır. ÇNÖ çocukluk çağı narsisizmini kişilik bozukluğu olarak değil, kişilik özelliği olarak ölçmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar çocuğun narsistik kişilik özelliğinin yoğunluğunu göstermektedir. Ülkemizde ölçeğin 15-18 yaş aralığında yer alan çocuklara yönelik bir adaptasyon çalışması bulunmamaktadır. Bu nedenle çalışmada, ÇNÖ orijinal form üzerinden çevirisi yapılarak kullanılmıştır. Çalışma kapsamında ölçeğin Cronbach Alfa değeri .76 olarak hesaplanmıştır.

1.6. Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği

Çalışmada katılımcıların geleneksel erkeklik algılarının değerlendirilmesi amacıyla Chu ve diğerleri (2015) tarafından geliştirilen Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği (Adaloscence masculinity relationship scale - EAÖ) kullanılmıştır. Ölçek 12 maddelik öz bildirim dayalı likert tipi bir ölçektir. Ülkemizde ölçeğin 15-18 yaş aralığında yer alan çocuklara yönelik bir adaptasyon çalışması bulunmamak-

tadır. Bu nedenle çalışmada, EAÖ orijinal form üzerinden çevirisi yapılarak kullanılmıştır. Çalışma kapsamında ölçeğin Cronbach Alfa değeri .58 olarak hesaplanmıştır.

2. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çalışmada elde edilen veriler SPSS 20 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu bölümde araştırmacılar tarafından kurulan hipotezler sınanmıştır. Araştırmada yer alan soruların bazıları katılımcıların hepsi tarafından cevaplandırılmadığı için istatistiksel değerlendirmeler cevap veren katılımcılar arasında yapılmıştır.

Çalışmaya katılan araştırma grubunun görüşme sırasındaki yaş aralığı 15-17 yaş ve yaş ortalaması $16,40 \pm 0,76$ yaş iken suçun işlendiği esnadaki yaş aralığı 13-17 yaş ve yaş ortalaması $14,44 \pm 1,07$ yaş, kontrol grubunun yaş aralığı ise 15-17 yaş ve yaş ortalaması $16,18 \pm 0,80$ yaş olarak saptanmıştır. Araştırma ve kontrol gruplarının yaşları, yaşın kontrol değişkeni olması nedeniyle eşleştirilmiştir. Independent-samples t test sonucuna göre de istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t:1.035$, $df:98$, $p>0.05$).

2.1. Hipotezlerin Sınanması

Hipotez-1: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin suça karışmamış yaşlılarına oranla cinsellikle ilgili bilgileri daha erken yaşta edindikleri düşünülmektedir.

Çizelge 1. Cinsellikle ilgili ilk bilgileri edinme yaşı

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
11 yaştan önce	3	7,1	2	4
11-12 yaş	6	14,3	7	14
13-15 yaş	33	78,6	40	80
15 yaş üzeri	-	-	1	2
Toplam	42	100	50	100

Çalışmamızda araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenlerin cinsellikle ilgili bilgileri yoğun olarak 13-15 yaş arası dönemde edindiği ortaya çıkmıştır. Gruplar arasında cinsellikle ilgili bilgileri edinme yaşı açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığına ki kare yöntemi ile bakılmış ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Ki kare:1.262, $df:3$, $p>0.05$).

Hipotez-2: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin arkadaş çevresinin, suça karışmamış yaşlılarına oranla suç işlemeye daha yatkın ve riskli davranışlarda bulunma olasılığı yüksek kişilerden oluştuğu düşünülmektedir.

Çizelge 2. Arkadaşların suç geçmişi

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	21	42	7	14
Hayır	29	58	43	86
Toplam	50	100	50	100

Çalışmamızda araştırma ve kontrol gruplarında yer alan ergenler arkadaşlarının suç geçmişi açısından karşılaştırılmıştır. Gruplar arasında arkadaşlarının suç geçmişi açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığına ki kare yöntemi ile bakılmış ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır (Ki kare:9.722, df:1, $p<0.05$).

Çizelge 3. Arkadaşlarla birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunma

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu	
	N	%	N	%
Evet	28	56	9	18
Hayır	22	44	41	82
Toplam	50	100	50	100

Çalışmamızda araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenler arkadaşları ile birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunup bulunmadıkları açısından karşılaştırılmıştır. Gruplar arasında arkadaşları ile birlikte suç sayılabilecek riskli davranışlarda bulunmaları açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığına ki kare yöntemi ile bakılmış ve gruplar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (Ki kare:15.487, df:1, $p<0.05$).

Hipotez-3: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin duygu kontrolünü sağlayabilme becerilerinin yeterince gelişmediği, suça karışmamış yaşlılarına oranla duygu düzenleme konusunda daha çok güçlük yaşadıkları düşünülmektedir.

Çizelge 4. Grupların duygu düzenleme becerilerinin değerlendirilmesi

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu		T	Sig.
	Ort	SS	Ort	SS		
Duygu Düzenlemede Güçlük Ölçeği ^a						
DDGÖ Toplam	87,40	17,26	75,48	15,37	-3,47	0,000**
Stratejiler (Ort)	2,43	0,70	1,98	0,69	-3,256	0,002**
Kabul etmeme (Ort)	2,27	0,85	1,95	0,69	-2,084	0,04*

Açıklık (Ort)	2,36	0,62	2,09	2,53	-2,341	0,021*
Dürtü (Ort)	2,54	0,70	2,02	0,64	-3,864	0,000**
Hedefler (Ort)	3,06	0,76	2,86	0,80	-1,26	0,202
Farkındalık (Ort)	2,76	0,58	2,35	0,47	-3,921	0,000**

*p<0,05, **p<0,01

^aYüksek puanlar duygu düzenlemede güçlük yaşama zorluğunun daha fazla olduğunu göstermektedir. Ölçeğin en yüksek puanı 180, en düşük puanı ise 36'dır. Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenlerin duygu düzenleme becerileri Duygu Düzenlemede Güçlük Ölçeği ile belirlenmiştir. Araştırma ve kontrol grubunun duygu düzenleme becerileri açısından farklılığına independent sample t test yöntemi ile bakılmıştır. Araştırma grubunda yer alan ergenler duygu düzenlemede güçlük ölçeğinde kontrol grubuna göre daha yüksek puan almışlardır. Bu durum araştırma grubunda yer alan ergenlerin duygu düzenleme becerilerinde akranlarına oranla daha çok güçlük yaşadıklarını göstermektedir. Ölçeğin alt testleri bazında yapılan karşılaştırmada ise gruplar arasında Stratejiler, Dürtü ve Farkındalık alt testlerinde .01, Kabul etmeme ve Açıklık alt testlerinde .05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Hedefler alt testinin gruplar arası karşılaştırmasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Hipotez-4: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin çocukluk çağında ihmal ve istismar yaşantılarının kontrol grubuna göre daha fazla olduğu düşünülmektedir.

Çizelge 5. Grupların çocukluk çağı travmalarının değerlendirilmesi

	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu		T	Sig.
	Ort	SS	Ort	SS		
Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ^a						
ÇÇTÖ Toplam	37,6	11,05	32,32	6,42	-1,81	0,005**
Fiziksel İstismar	6,32	3,47	5,08	0,39	-2,51	0,015*
Duygusal İstismar	6,76	2,53	6,28	2,11	-1,03	0,306
Cinsel İstismar	6,72	2,78	5,62	1,10	-2,60	0,011*
Fiziksel İhmal	7,48	2,55	6,48	1,90	-2,22	0,029*
Duygusal İhmal	10,32	4,43	8,86	3,23	-1,88	0,063

*p<0,05, **p<0,01

^aYüksek puan istismar ve ihmal yaşantısının fazla olduğunu göstermektedir. Ölçeğin en yüksek puanı 140, en düşük puanı ise 28'dir.

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenler Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile çocukluklarında maruz kaldıkları istismar yaşantıları açısından independent sample t test yöntemi ile karşılaştırılmışlardır. Araştırma grubunda yer alan ergenlerin kontrol grubunda yer alan ergenlere oranla daha fazla ihmal ve istismar yaşantısı bildiriminde buldukları görülmektedir. Alt testler bazında yapılan karşılaştırmada araştırma grubunda yer alan ergenlerin ölçeğin tüm testleri için istismar ve ihmal bildirimlerinin daha yüksek olduğu ve duygusal istismar ile duygusal ihmal haricindeki alt testlerde iki grup arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Hipotez-5: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin güçlü olma, üstünlük kurma, büyülenme gibi adaptif olmayan narsistik kişilik özelliklerinin kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Çizelge 6. Grupların çocukluk narsisizm özellikleri açısından değerlendirilmesi

Çocukluk Narsisizm Ölçeği ^a	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu		T	Sig
	Ort	SS	Ort	SS		
ÇNÖ Toplam	10,94	5,14	12,90	5,49	1,84	0,068

^aYüksek puanlar narsisizm özelliklerinin daha fazla olduğunu göstermektedir. Ölçeğin en yüksek puanı 30, en düşük puanı ise 0'dır.

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenler çocukluk narsisizm özellikleri açısından Çocukluk Çağı Narsisizm Ölçeği ile independent sample t test yöntemi ile karşılaştırılmışlardır. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Hipotez-6: Cinsel suç nedeniyle hükümlü olan ergenlerin geleneksel erkeklik rolleri ile ilgili algılarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Çizelge 7: Grupların erkeklik algısının değerlendirilmesi

Erkeklik Algısı Ölçeği ^a	Araştırma Grubu		Kontrol Grubu		T	Sig
	Ort	SS	Ort	SS		
EAÖ Toplam	26,96	4,68	27,98	4,40	1,123	0,264

^aYüksek puanlar geleneksel erkeklik algılarının daha güçlü olduğunu göstermektedir. Ölçeğin en yüksek puanı 48, en düşük puanı ise 12'dir.

Araştırma ve kontrol grubunda yer alan ergenler sahip oldukları geleneksel erkeklik rolleri ile ilgili algıları açısından Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği ile independent sample t test yöntemi ile karşılaştırılmışlardır. Yapılan karşılaştırmada gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

2.2. Tartışma

Çalışmamızda her iki grubun da cinsellikle ilgili ilk bilgileri yoğun olarak 13-15 yaş aralığında edindikleri ortaya çıkmıştır. Cinsellikle ilgili bilgileri edinme kaynağı açısından gruplar benzerlik göstermektedir ancak kontrol grubunda olan ve hükümlü grupta görülmeyen tek bilgi kaynağı ebeveynlerdir. Kontrol grubunda 5 kişi cinsellikle ilgili ilk bilgileri ebeveynlerinden edindiklerini ifade etmiştir. Bununla birlikte araştırma grubunda ebeveynleri ile cinsellik hakkında konuştuğunu söyleyen yalnızca 2 ergen varken, kontrol grubunda 14 ergen cinsellik hakkında ebeveynleri ile konuştuğunu belirtmiştir. Bu durum ergenlerle ebeveynleri arasında cinsel bilgi paylaşımı ile ilgili iletişimin kontrol grubunda daha kuvvetli olduğunu, dolayısıyla bu durumun kontrol grubundaki ergenlerin cinsellik konusunda ebeveynleri tarafından kontrol edilebilmelerini kolaylaştırıcı bir faktör olabileceğini düşündürmüştür. Schram ve diğerleri (1991) cinsel suçta karışmış ergenlerde cinsel bilgi bozukluğu oranını %44, yeniden cinsel suç işleyenlerde ise %57,9 olarak tespit etmiştir.

Sapkın akran çevresinin suç davranışının ortaya çıkmasında ve gelişmesinde kritik bir rol oynadığı hipotezi hakkında literatürde açık ve tutarlı deliller mevcuttur. Akranların, ergenlerin suç davranışı göstermesine nasıl yol açtıkları tam olarak açıklanmamış olsa da güncel çalışmalar akran etkisini hızlandıran yaş, cinsiyet, suç geçmişi, ebeveynlere bağlılık ve suç algısı gibi aracı faktörler üzerine yoğunlaşmaktadır (Gifford-Smith ve diğerleri, 2005). Bu bilgiyi destekler şekilde çalışmamızda hükümlü gruptaki ergenler arkadaş veya arkadaş gruplarıyla kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde daha fazla sorun yaşadıklarını ayrıca hükümlü gruptaki ergenlerin arkadaşlarının suç geçmişi öykülerinin ve arkadaşlarla birlikte riskli davranışta bulunma oranlarının kontrol grubuna oranla anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Duygu regülasyonu, bireylerin hedeflerini elde etmek için duygusal tepkilerin izlenmesinden, değerlendirilmesinden ve değiştirilmesinden sorumlu olan içsel ve dışsal süreçler olarak tanımlanmıştır (Thompson, 1990). Çalışmamızda hükümlü grup ile kontrol grubunun duygu düzenleme becerilerinin anlamlı oranda farklı olduğu, hükümlü grubun duygu düzenlemede kontrol grubuna göre yüksek oranda güçlük yaşadığı tespit edilmiş ve elde edilen bulgularla hipotezimiz des-

teklendi. Jones ve diğeri (2016) cinsel saldırgan ergenlerin kontrol grubuna göre duygu düzenlemede genel olarak daha çok zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bizim çalışmamızda ise gruplar arasında sadece hedefler alt testinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Alpay ve diğeri (2017) çalışmalarında çocukluk çağı kötü muamele türleri içinde, yetişkinlikte duygu düzenleme becerileri üzerinde en fazla olumsuz etkiye sahip kötü muamele türünün duygusal istismar olduğunu bulmuşlardır. Benzer bir şekilde Burns ve diğeri (2010) üniversite öğrencisi kadınlarla yürüttükleri çalışmalarında duygusal istismar yaşantılarının travma sonrası stres belirtilerini fiziksel ve cinsel istismara kıyasla daha güçlü bir şekilde yordadığını bildirmişlerdir. Alpay ve diğeri (2017) çocukluk çağı travma ölçeğinin ileri yaşlarda duygu düzenleme ölçeği üzerine aracı rolü olduğu göstermiştir. Aynı çalışmada çocuklukta ihmal ve istismar deneyimleri ile duygu düzenleme güçlükleri ve psikopatoloji (depresyon ve travma sonrası stres belirtileri) arasında güçlü ilişkiler olduğu belirtilmiştir. Sonuç olarak çocukluk çağında maruz kalınan her tür kötü muamele yetişkinlik döneminde oluşabilecek duygu düzenleme güçlüğünü yordamaktadır (Alpay ve diğeri, 2017). Bu bilgi ile birlikte değerlendirdiğimizde çalışmamızda kullandığımız çocukluk çağı travma ölçeğinden elde edilen skorlar hükümlü grubun kontrol grubuna göre duygu düzenlemede daha fazla güçlük yaşamasını açıklar niteliktedir, çünkü çalışmamızda çocukluk çağı travma yaşantıları açısından değerlendirilen gruplardan hükümlü grubun anlamlı ve yüksek oranda çocukluk çağı travması yaşadığı öğrenilmiştir.

Shaw ve diğeri (1996) cinsel saldırgan ergenlerle yaptıkları psikiyatrik görüşmeler neticesinde bu grupta yaygın bir şekilde narsistik, sınır ve davranım bozukluğu içeren şiddetli kişilik bozukluğu özellikleri saptamıştır. Aynı çalışma bu ergenlerin %92 oranında davranım bozukluğu, %67 oranında narsistik kişilik bozukluğu ve %72 oranında ise sınır kişilik bozukluğu gösterdiklerini belirtmektedir. Ancak literatürde ergen cinsel saldırganların narsistik özellikleri ile ilgili tersi yönde bulgular da bulunmaktadır. Çalışmamızdaki bulguların da gösterdiği üzere narsistik özelliklerin doğrudan cinsel suça neden olan bir faktör olarak ele alınmaması daha yerinde olacaktır. Çalışmamızda çocukluk çağı narsistik kişilik özellikleri açısından karşılaştırılan hükümlü ve kontrol grubunda narsisizm skorları açısından bir farklılık saptanmamıştır.

Çalışmamızda gruplar ergenlerin erkeklik algısı açısından Ergenlerin Erkeklik Algısı Ölçeği (Chu ve diğeri, 2005) ile karşılaştırılmıştır. Gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamış ve bu konuda kurduğumuz hipotez desteklen-

memiştir. Literatürde birçok çalışmada cinsel suç saldırganlarının erkeklik algılarının kontrol grubuna göre daha geleneksel, maskülen olduğu belirtilmiştir. Öte yandan Hunter ve diğerleri (2003) ergen kadınlara ve kendilerinden daha küçük çocuklara cinsel saldırganlıkta bulunan ergenleri karşılaştırdıkları çalışmalarında iki grup arasında beklenenin aksine erkeklik algısı açısından farklılık tespit etmemişlerdir. Erkeklik algısının daha çok spesifik risk faktörleri üzerinde aracı etkisi olabileceğini göstermişlerdir. Çalışmamızda da araştırma ve kontrol grupları arasında erkeklik algısı açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

SONUÇ

Ergenlik döneminde ortaya çıkan cinsel saldırgan davranışların ortaya çıkmasında etkili olan faktörlerin araştırılması amacıyla cinsel suçtan hüküm giyen 50 ergen ile herhangi bir suça karışmamış 50 ergen karşılaştırılmıştır.

Hükümlüler ile kontrol grubu yaş değişkeni açısından eşleştirilmiştir. Araştırma ve kontrol grubundaki ergenler arkadaş özellikleri ve arkadaşlarla ilişkileri açısından da önemli farklılıklar göstermektedir. Çalışmamızda araştırma grubundaki ergenlerin kendilerinden büyük kişilerle arkadaş olma eğilimi gösterdikleri, arkadaş veya arkadaş gruplarıyla sorun yaşama oranlarının daha yüksek olduğu, arkadaşlarının suç geçmişi öykülerinin ve arkadaşlarıyla birlikte riskli davranışlarda bulunma oranlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Grupların cinsellikle ilgili bilgileri benzer yaşlarda edindikleri ve cinsel bilgi kaynakları açısından farklılık göstermedikleri bulunmuştur. Ancak araştırma grubunda ergenlerin ebeveynleri tarafından cinsellik hakkında bilgilendirilmedikleri görülürken kontrol grubunda ebeveynlerin cinsellikle ilgili daha bilgilendirici oldukları ve kontrol grubundaki ergenlerin ebeveynleriyle cinsellik hakkında daha yüksek oranda konuştukları görülmüştür.

Hükümlülerin duygu düzenlemede güçlük, çocukluk çağı travma skorları kontrol grubuna kıyasla yüksek bulunurken, erkeklik algısı ve narsisizm skorları açısından gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

KAYNAKÇA

Alpay, E. H., Aydın, A. A. ve Bellur, Z. (2017). Çocukluk Çağı Travmalarının Depresyon ve Travma Sonrası Stres Belirtileri ile İlişkisinde Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolü. *Symptoms and Depression*, Klinik Psikiyatri. Doi: 10.5505/kpd.2017.98852

Barbaree, H. E. ve Marshall, W. L. (2006). An introduction to the juvenile sex offender: Terms, concepts and definitions. H. E. Barbaree ve W. L. Marshall (Eds.), *The juvenile sex offender* (2nd ed., pp. 1–18). New York: Guilford.

Bernstein, D. P., Fink, L., Handelsman, L. ve Foote, J. (1994). Initial reliability and validity of a new retrospective measure of child abuse and neglect. *American Journal of Psychiatry*, 151, 1132- 1136. Doi: 10.1176/ajp.151.8.1132

Burns, E. E., Jackson, J. L. ve Harding, H. G. (2010). Child maltreatment, emotion regulation, and posttraumatic stress: The impact of emotional abuse. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 19(8), 801-819. Doi: 10.1080/10926771.2010.522947

Burton, D., Demuynck, S. ve Yoder, J. R. (2014). Executive dysfunction predicts delinquency but not characteristics of sexual aggression among adolescent sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 28(8), 707-721. doi: 10.1177/1079063214556357.

Chaffin, M., Bonner, B. ve Pierce, K. (2003). *NCSBY Fact Sheet: What research shows about adolescent sex offenders*. Oklahoma City, OK: Center on Child Abuse and Neglect, University of Oklahoma Health Sciences Center.

Chu, J. Y., Porche, M. V. ve Tolman, D. L. (2005). The Adolescent Masculinity Ideology in Relationships Scale: Development and Validation of a New Measure for Boys. *Men and Masculinities*, 8(1), 93-115. <http://dx.doi.org/10.1177/1097184X03257453>

Doyle, R. L. (2014). Childhood Abuse and Adverse Experience in Adolescents Who Harm Others. PhD thesis in Forensic Psychology. University of Nottingham.

Elliott, D. S. ve Morse, B. J. (1989). Delinquency and drug use as risk factors in teenage sexual activity. *Youth and Society*, 21, 32-57.

Elliott, R., Watson, J.C., Goldman, R.N. ve Greenberg, L.S. (2004). *Learning Emotion-Focused Therapy. The process-experiential approach to change*. Washington DC: American Psychological Association.

Finkel, M. L. ve Finkel, D. G. (1981). Sexual and contraceptive knowledge, attitude and behavior of male adolescents. F. Furstenberg, R. Lincoln & J. Menken (Eds.), *Teenage sexuality, pregnancy and childbearing* (pp. 327–335). Philadelphia: Temple University Press.

Finkelhor, D. (1979). What's wrong with sex between adults and children? Ethics and the problem of sexual abuse. *American Journal of Orthopsychiatry*, 49, 692-697. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1939-0025.1979.tb02654.x>

Finkelhor, D., Hammer, H. ve Sedlak, A. J. (2008). *Sexually assaulted children: National estimates and characteristics*. Washington, D.C.: U. S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.

Gifford-Smith, M., Dodge, K. A., Dishion, T. J. ve McCord, J. (2005). Peer influence in children and adolescents: Crossing the bridge from developmental to intervention science. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 33(3), 255-265. DOI: 10.1007/s10802-005-3563-7

Hanson, R. K. ve Scott, H. (1995). Assessing perspective-taking among sexual offenders, nonsexual criminals, and nonoffenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 7, 259-277. <http://dx.doi.org/10.1007/BF02256831>

Hershkowitz, I. (2014). Sexually intrusive behavior among alleged CSA male victims: A prospective study. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 26(3), 291-305. <https://doi.org/10.1177/1079063213486937>

Hunter, J. A., Figueredo, A. J., Malamuth, N. M. ve Becker, J. V. (2003). Juvenile sex offenders: Toward the development of a typology. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 15(1), 27-48. DOI: 10.1177/107906320301500103

Gratz, K. L. ve Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: Development, factor structure, and initial validation of the difficulties in emotion regulation scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26(1), 41-54. <https://doi.org/10.1023/B:JOBA.0000007455.08539.94>

Johnson, G. M. ve Knight R. A. (2000). Developmental antecedents of sexual coercion in juvenile sexual offenders. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 12(3), 165-178. <https://doi.org/10.1023/A:1009546308248>

Jones, S., Joyal, C. C., Cisler, J. M. ve Bai, S. (2016). Exploring Emotion Regulation in Juveniles Who Have Sexually Offended: An fMRI Study. *Journal of Child Sexual Abuse*, 26(1), 40-57. DOI: 10.1080/10538712.2016.1259280

Lovell E. (2002) I think I may need some help with this problem: responding to children and young people who display sexually harmful behaviour. London: NSPCC.

Naidoo, L. ve Sewpaul, V. (2014). The life experiences of adolescent sexual offenders: Factors that contribute to offending behaviours, *Social Work/Maatskaplike Werk*, 50(1), 84-98. DOI: <https://doi.org/10.15270/50-1-17>

Rodriguez, C. M., Tucker, M. C. ve Palmer, K. (2016). Emotion regulation in relation to emerging adults' mental health and delinquency: A multi-informant approach. *Journal of Child and Family Studies*, 25(6), 1916–1925.

Rugancı, R. N. ve Gençöz, T. (2010). Psychometric properties of a Turkish version of the Difficulties in Emotion Regulation Scale. *Journal of Clinical Psychology*, 66 (4), 442-455. DOI: 10.1002/jclp.20665

Ryan, G.D. ve Lane, S. L. (1997). *Juvenile Sex offending: Causes, Consequences and Corrections* (Rev. ed). San Francisco: Jossey-Bass.

Schram, D., Milloy, C. ve Rowe, W. (1991). *Juvenile sex offenders: A follow-up study of reoffense behavior*. Olympia, WA: Washington State Institute for Public Policy.

Seghorn, T., Boucher, R., J. ve Prentky, R. A. (1987). Childhood sexual abuse in the lives of sexually aggressive offenders. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 26, 262 – 267. <https://doi.org/10.1097/00004583-198703000-00025>

Shaw, J., Applegate, B. ve Rothe, E. (1996). Psychopathology and personality disorders in adolescent sex offender. *American Journal of Forensic Psychiatry*, 17(4), 19-38.

Sheffield, C. J. (1987). Sexual terrorism: The social control of women. B. B. Hess ve M. M. Ferree (Eds.), *Analyzing gender: A handbook of social science research* (pp. 171-189). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.

Şar, V., Öztürk, E. ve İkikardeş, E. (2012). Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeğinin Türkçe uyarlamasının geçerlilik ve güvenilirliği. *Türkiye Klinikleri*, 32(4), 1054-1063. doi: 10.5336/medsci.2011-26947

Thomaes, S., Bushman, B.J., Stegge, H. ve Olthof, T. (2008) Trumping shame by blasts of noise: Narcissism, self-esteem, shame, and aggression in young adolescents. *Child Development*, 79(6), 1792–1801. DOI: 10.1111/j.1467-8624.2008.01226.x

Thompson, E. H. (1990). Courtship violence and the male role. *Men's Studies Review*, 7, 4-13.